

13.oktober 2020

UKA2020/71

Inatsisartut Kukkuersiunermit Ataatsimiititaliataata nalunaarusiamikkut sakkortuumik isornartorsiuinerat qanoq iliornikkut malitseqartitsiviginissaapillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortat Inuit Ataqtigiit, Parti Naleraq, Atassut, Suleqatigiisitsisut)

Ullumikkut oqallinnerup nanginnerani ilaatigut qulequtaq qimagaatsiartaaqalugu oqallinneq pisoq kialluunniit arajutsisimanngilaa.

Kukkuersiunermit ataatsimiititaliap nalunaarusiaa tassalu Naalakkersuisut siulittaasuata nipisatassiinermit aaliangiinermit susassaqarfimminut attuumassuteqarpallaarnersoq pillugu suliamut tunngasoq oqaluuseraarput. Nalunaarusiami Naalagaaffiup eqqartuussissuserisuunerata naliliinera, tassalu Naalakkersuisut siulittaasuata suliamut atuumassuteqarpallaarsimanngitsutut naliliinera kukkuersiunermit ilaasortaatanit tamanit tassalu Siumumiit, Inuit Ataqtigiinniit, Demokraatiniit, Partii Naleqqamiit Nunatta Qitornaniillu tusaatissatut tiguneqarpoq, tikkuartoqaranilu inatsisunik unioqqutitsisimaneraanermik. Ataasinnguamilluunniit. Ataatsimiititaliaq isumaqatigiittoq.

Kukkuersiunermit ataatsimiititaliap inatsisartut ataatsimiititaliaani sulinermit suleriupeq pisinnaasallu aallaavigalugit sulivoq, tamanna kialluunniit takusinnaavaa.

Kukkuersiunermit ataatsimiititaliap nalunaarusiamini Inatsisartut suleriusiat naapertorlugu sulisussaataapput, soorunami.

Inatsisartut naalakkersuisullu pillugit inatsisartut inatsisaanni kapitali 1 § 1 allassimavoq "Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat suliaasaqarfiit tigusatik pillugit inatsiliortutut atuutsitsinisamullu pissaaneqarput. Eqqartuussiviit, namminersorlutik Oqartussat pilersitaat Kalaallit Nunaanni suliaasaqarfimmut tamanut eqqartuussivittut pissaaneqarput. Tamanna naapertorlugu iniatsisiorneq Inatsisartuniippoq, atuutsitsineq naalakkersuisuniilluni eqqartuussivittullu pissaaneq eqqartuussivinniilluni."

Ilaatigut atuutsitsisuvut naalakkersuisut eqqartuunniarlugillusooq pissusilersortarnermit immitsinut eqqaasittariaqartarpugut eqqartuussisuunnginnitsinnik. Taamatut oqareernermit soorunami isornartorsiuisoqarsinnaallunilu uparuaasoqarsinnaavoq allatut isumaqarnermit erseqqissaasutaasumik, inuttarsiuinngitsumilli.

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

Inatsisartut ataatsimiititaliani sulinerat Inatsisartut suleriaasiat kap. 4 § 13 naapertorlugu ataatsimiititaliami oqaluuserineqartut tamanut tusarliunneqaqqusaanngillat. Imm. 2-li aamma imatut oqaasertaqarpoq: (issuaavunga) "Ataatsimiititaliarli aalajangersinnaavoq nalunaarutit aalajangersimasumik annertussusilerlugit killilikkat tamanut tusarliunneqarsinnaasut."

Tamannarpiaq Inatsisartut suleriusaat tunngavigalugu Kukkuersiuinermut ataatsimiititaliaq, nammineq uanga aamma ilaasortaaffigisara, aaliangerpoq suattassiisoqarnermi naalackersuisut siulittaasuanut susassamut attuumavallaarluni aaliangeeqataasimasorinartumut tunngasoq nalunaarusiakkut saqqummiutissallutigu. Saqqummiussinermi kukkuersiuinermut ataatsimiititaliami ilaasortat tamarmiusut tunuliaqutaavugut aammalu isumaqatigiippugut.

Tamatta ilisimaaraarput Inatsisartut suleriusaat kap 4 § 18 imm 3-mi allassimavoq, " imm 1 & 2 naapertorlugit nalunaarusiat inatsisartut ataatsimiittarfianni oqaluuserineqaqqusaanngillat". Taamaammat nalunaarusiaq namminerisamik pillugu oqaluuserinnissinnaanngilagut. Siulittaasoqarfiulli oqallisissiakku saqqummiunneqarnissaanut qinnuteqarsimaneq akuerisimasaa oqqanneqarsinnaanngilaq.

Kukkuersiuinermut ataatsimiititaliaq nalunaarusiaqarnermi tunaartaa tassaavoq innuttaasut aammalu inatsisartoqatit suliaq pillugu ammasumik ilisimatitsissuteqarnermik suliaqarneq. Ammasumik nalunaarusiornerup siunertarisimavaa suliaq innuttaasunit inatsisartoqatinillu soqutigineqarmat suliaq ingerlarnge naliliisimanerlu pillugu inatsisartut suleriusaata piginnaatitsissutaa kap. 4 §14 imm. 3 immikkut pisinnaatitsissut atorlugu. Ammasumik saqqummiussimaneq partiini ilaasortaataqartunit tamanit iluarisimaarneqarpoq.

Kukkuersiuinermut ataatsimiititaliaq tassaavoq ataatsimiititaliaq ataatsimiititalianit allaanerusumik inissisimasoq. Allaanerusutaa tassaavoq sapinngisamik politikkerfiunngitsumik aammalu partiilersorfiunngitsumik pisortat naalackersuisullu suliaanut aqutsinermut aammalu aningaasartuutaasimasunut tunngasutigut sakkortusisamik nipangiusimasussaataaffeqartumik suliaqartoq, immikkut aaliangiinikkut avammut saqqummiussassaannngitsut. Kukkuersiuinermi ataatsimiititaliaq suliaq aaliangersimasut itisilerlugit misissuiffiginiarneqarneratigut pisinnaatitaavoq, kisiannili ataatsimiititaliatulli allatuulli paasissutissanik piniarsinnaanermi sinaakkusiussat assigeqqinnaarpai. Tamannarpiaq peqqutigalugu naalackersuisut paasissutissanik piniarfigineqarnerani naalackersuisut inatsisaat naapertorlugu aammalu inaatsisartut inatsisai naapertorlugu kukkuersiuinermut immikkut sammisitamik sakkortusisamik paasissutissanik piumaniarsinnaanermi nangarneqarsinnaanngitsunngortoqarnissaa pisariaqartutut isigaarput. Kukkuersiuinermi ataatsimiittitaliaq naalackersuisut ingerlatsineranni aammalu suliaqarneranni nakkutilliisussaataaffimmini naliliiniermi paasissutissat tamakkiisut pisinnaasarnissai pingaaruteqarpoq. Uani naalackersuisut siulit-

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

taasuanut suliamut tunngasorpiatigut pinngikkaluarlugu, naliginnaasumik naalakkersuisuinut tamanut aammalu naalakkersuisoqarfinnut tamanut sammititaassaaq. Tamannalu anguneqassappat allanngortissinnaasarput inatsisartutut tassaavoq Inatsisartut suloriusaat januar 2020-mi ataatsimut allataq naapertorlugu kap. 4 §14 imm. 3 nutaamik ilassuserneqartariaqartutut isumaqarpugut, tassalu inatsisartut kukkunersiuiinermini sulinermini paasissutissat naalakkersuisunut piumanerini allasimasoqalertariaqarpoq allasimasoqalersillugu inatsisartut kukkunersiuiinermut ataatsimiititaliaa immikkut isigineqarluni naalakkersuisut paasissutissanik pissarsiniarnerini killilersinnaangilaat.

Tassa kukkunersiuiinermini ataatsimiititaliami uniffiit annerit ilagisimasaata allannguuteqarfigisumik kingunerisariaqagaanut isumarput taama erseqqitsisisumik taajumavarput.

Inuttarsiueq malersuinerlu pinnagit suliamut tunngasut inatsisartutut suliarisinnaanerini paasissutissanillu piniarnermi kissaatigisat kukkunersiuiinermini ataatsimiititaliami suliarisalnissai allannguiffisariaqartututut isumaqarfigaavut, siunissami pasilliinerit aammalu apeqqusersuinerit toqqortukulunnertullu oqaatsit tunngaviginagit suliaq inuiaqatigiit pillugit ingerlasinnaaqqullugit.

Oqallinnermi partiit oqallisissiaminni qulequtaraat: Inatsisartut Kukkunersiuiinermit Ataatsimiititaliaata nalunaarusiamikkut sakkortuumik isornartoriuinerat qanoq iliornikkut malitseqartitsiviginisaa pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut”.

Oqallisissiap imarisaa siunertaalu paasinninnera naapertorlugu oqallisissiamit saqqummiussisuniit nammineq uniungaatsiaqalugu oqalupput. Qulequtsiinnarsimassagaluarpaat uppisitsiniaaneq anguniarlugu oqallisissamik siunnersuut. Inuit akisinnaangisut oqaluttarfimmuut qaqqisnaangisut allallu aqqi taajorlugit uparuartuineq annertoq atorlugu pissusilersuutigisimasaq oqaaseqarfigisangilara. Isumagali erseqqissaassutigiumavara inatsisartoqarnermi ilikkagassaq pingaarnerpaaq siulleq tassaavoq partiit allat aammalu inuit allat allatut isumaqarneri ataqqissallugu. Isumaqatiginngikkaanni isumaqanngilaq taava oqaatsit kusanangitsunik tikkuaaneq pisinnaatitaaffigilissallugu. Issiaviit kissalaartuniinniaannarluni sulisut, toqqorlutik sulisut, isumaqanngisut, salluliuutit, ilaminnik uppisitsiniaasut...oqaatsit tamakku tusaavakka. Uanga nammineerlunga pingaartitaara inatsisartut inersuaa ataqqillugu sulinissara. Inatsisartut oqaluttarfiat oqaluttarfinit ataqqinarnerpaaq ataqqinartumik tunngavilersukkamillu inuiaqatigiinnik kiffartuussivittut isigaara. Suleqatinnut nikassaavittut aammalu inuttarsiuiiffittut atugassiaangitsutut isigaara.

Ataqqilluinnarpara tamat oqartussaanerani tunngavigut, maanilu inatsisartuni amerlanerusuteqartut aaliangiisarnerranni tunngavit ataqqissallugu. Inatsisiliortut tunngavigaarput. Oqallinnermi allaangilaq amerlanerussuteqarneq ataqqinagulu allatut isumaqarneq ataqqineerussimasoq.

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

Uanga Partii Naleraq aammalu Inuit Ataqatigiit, oqallisissiamik siunnersuuteqaqataasut kukkunersi-uinermi ataatsimiititaliami suleqatiginerani isumaqatigisimasavut maani inersuarmi allatut isu-maqalersimanagerat oqaaseqarfigissanngilara. Mumissinnaanerminnut pisinnaatitaaffeqarput, isum-maminnik allanngortitsisinnaanerminnut pisinnaatitaaffeqarput.

Ulluni kingullerni isummat assigiinngiiaaqisut assortuunnerillu assersuutiginnarumavakka. Kisianni namminnek tamanna iluminni piniarlissuk namminnek akisussaaffigaat.

Oqallinneq tusaallugu, pingaartumik oqallinnissamik siunnersuuteqartut kukkunersiui-nermut ataatsimiititaliamit nalunaarusiarineqartumit inatsisartut sulerusaaata nukittorsarnissaanut ilas-suteqarnissamut kaammattuut oqaatsimik ataasinguamilluunniit taaneqanngilaq. Kukkunersiui-nermut ataatsimiititaliamit ilaasortaataasut tamarmiusut isumaqatigiittut inassuteqaatai itisiler-neqanngillalluunniit. Tamanna uggorsaatigilaarpara, kisianni ajunngilaq. Tamatta assigiinn-gitsuuvugut. Uagut Nunatta Qitornaaniit kukkunersiui-nermi ataatsimiititaliami sulinitinni isum-mersuutigisimasavut nalunaarusiamilu tunuliaqutsersimasavut maani mumilluta pissusilersorfigina-tigit isumarput aalajaappoq kukkunersiui-nermilu nalunaarusiarineqartoq tunuliaqutsersimasarput suli tunuliaqutseqqavarput.

Naalakkersuisut siulittaasuanut kukkunersiui-nermi ataatsimiititaliamit sakkortuumik isornartorsi-uisimanerput attapparput. Qingalerparput, qingaq angisooq. Siunnersuuteqarpugulli aamma qanoq inatsisartut uagut sulinerput nukittunerulersissinnaanissaanut.

Oqallisissiamit kinguneqartitsinissaq ujartorneqarpoq. Siumut isigisumik aaqqiissutissatut siuliani taavarput inatsisartut sulerusaaani kap. 4, §14 imm. 3 nukittorsarneqartussatut kinguneqartari-aqarneranik oqarumavugut, tamannalu pissasoq inatsisartut sulerusaat pillugu ataatsimiititaliak-kut innersuussutigineqassasoq inatsisartut siulittaasoqarfanut.

Aqqut tamanna eqqortutut isigaarput, taamatullu oqarluta kukkunersiui-nermi ataatsimiititaliap nalunaarusiarisimasaata kinguneqartinneqarnissaatut isikkussa.